

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

15269/22

SOC 652

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Ο ρόλος της οικογενειακής πολιτικής στο πλαίσιο των δημογραφικών εξελίξεων στην ΕΕ - Σημείωμα προσανατολισμού της Προεδρίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες σημείωμα προσανατολισμού της Προεδρίας για το ανωτέρω θέμα, ενόψει της συζήτησης που θα πραγματοποιηθεί στις 8 Δεκεμβρίου 2022 κατά τη διάρκεια του γεύματος εργασίας στο πλαίσιο του Συμβουλίου EPSCO.

Γεύμα εργασίας – Ο ρόλος της οικογενειακής πολιτικής στο πλαίσιο των δημογραφικών εξελίξεων στην ΕΕ

Η οικογένεια αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της κοινωνίας οι καλές συνθήκες διαβίωσης της οικογένειας είναι καθοριστικές για το γενικότερο κοινωνικό κλίμα. Η στήριξη της οικογένειας είναι, επομένως, απαραίτητη για να αναπτυχθεί η κοινωνία. Οι κοινωνικές αλλαγές που συντελούνται σήμερα ενισχύουν την πολυμορφία της οικογενειακής ζωής. Μία από τις σημαντικότερες αλλαγές είναι η αύξηση του ποσοστού των διαζυγίων και του αριθμού των παιδιών που γεννούνται εκτός γάμου και σε μονογονεϊκά νοικοκυριά. Κάτι ακόμη που αλλάζει είναι ο καταμερισμός των ευθυνών μεταξύ των γονέων και η από κοινού ανάληψή τους από τους γονείς. Για όλους τους παραπάνω λόγους είναι πολύ αυξημένες οι απαιτήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωπα τα κράτη κατά τη χάραξη συμμετοχικών οικογενειακών πολιτικών.

Παρόλο που η οικογενειακή πολιτική δεν αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΕ, η ΕΕ έχει θετική επίδραση στις οικογένειες μέσω μιας σειράς νομοθετικών και μη νομοθετικών μέτρων που έχει θεσπίσει. Παραδείγματα αυτών των μέτρων είναι η στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων 2020-2025, η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού και η σύσταση του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την περίθαλψη που δημοσιεύτηκε πρόσφατα τονίζει πόσο σημαντικό είναι να παρέχονται ποιοτικές, οικονομικά προσιτές και προσβάσιμες υπηρεσίες φροντίδας και να παρέχεται στήριξη στους επίσημους και τους άτυπους φροντιστές. Η οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και η οδηγία για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας έχουν ως στόχο να διευκολύνουν τον συνδυασμό της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής, καθιστώντας την εργασία πιο προβλέψιμη, προάγοντας πιο ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και ενισχύοντας τα κίνητρα ώστε να συμμετέχει ο πατέρας στη φροντίδα. Τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, π.χ. για τη δημιουργία εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας ή την παροχή στήριξης για κοινωνικές υπηρεσίες και φροντίδα.

Σε πολλά κράτη μέλη παρατηρείται μείωση της γονιμότητας ως μακροχρόνιο φαινόμενο, και αύξηση του προσδόκιμου ζωής, με αποτέλεσμα τη γήρανση και την αλλαγή των ηλικιακών δομών του πληθυσμού. Το 2018 το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση είχε φτάσει στα 78,2 έτη για τους άνδρες και στα 83,7 έτη για τις γυναίκες. Η τάση προβλέπεται να συνεχιστεί, καθώς οι άνδρες που θα γεννηθούν το 2070 αναμένεται να ζήσουν ως τα 86 έτη κατά μέσο όρο και οι γυναίκες που θα γεννηθούν το ίδιο έτος ως 90 έτη. Έως το 2070, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών θα ισούται με το 30,3 % του πληθυσμού (20,3 % το 2019) και τα άτομα ηλικίας 80 ετών και άνω θα αντιστοιχούν στο 13,2 % του πληθυσμού (5,8 % το 2019). Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας, μεταξύ των οποίων τα συστήματα της συνταξιοδότησης, της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, θα επιβαρυνθούν ακόμη περισσότερο, κάτι που θα έχει αντίκτυπο στη χρηματοδότηση και την επάρκεια των παροχών, καθώς και στη ζήτηση εργατικού δυναμικού στον τομέα της περίθαλψης. Λόγω της συρρίκνωσης του ενεργού πληθυσμού, έχει ζωτική σημασία να αξιοποιηθεί το δυναμικό όλων των γενεών και να προωθηθεί η ενεργή συμμετοχή τους στην κοινωνία.

Η απόφαση ίδρυσης οικογένειας και ο αριθμός των προγραμματισμένων παιδιών μπορούν να επηρεαστούν θετικά με μέτρα για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, με τη στήριξη των υπηρεσιών παιδικής μέριμνας, καθώς και με διάφορες μορφές οικονομικής στήριξης και ένα σύστημα φόρων και παροχών που δεν δημιουργεί αντικίνητρα εργασίας για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη ενός νοικοκυριού. Σε όλα τα κράτη μέλη εφαρμόζονται διάφορα μέτρα για την αναγνώριση της αξίας της ανατροφής και της φροντίδας των παιδιών, για παράδειγμα με τη μορφή χορήγησης συνταξιοδοτικών μορίων ή επιδόματος για τα παιδιά που ανατρέφονται, ενώ συζητείται επίσης η αναγνώριση των διαφόρων μορφών εταιρικής σχέσης και αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών στα συνταξιοδοτικά συστήματα.

Βάσει των ανωτέρω, οι υπουργοί καλούνται να εξετάσουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

Ποια συγκεκριμένα μέτρα θεωρείτε ότι είναι καίριας σημασίας για την απόφαση των οικογενειών να αποκτήσουν ένα παιδί και να κάνουν οικογενειακό προγραμματισμό, ή να αποκτήσουν δύο ή περισσότερα παιδιά; Εστιάζετε στις οικογένειες εν γένει ή διαθέτετε στοχευμένα μέτρα για τις νέες οικογένειες, τις οικογένειες με τρία ή περισσότερα παιδιά κ.λπ.;)